

En aquest número...

- [Les nostres notícies](#)
- [Altres notícies](#)
- [Activitat de la Junta](#)
- [Les cròniques](#)
- [Novetats](#)
- [Agenda](#)
- [El web recomanat](#)

Recordeu que...

... esperem els vostres suggeriments, les vostres notícies i novetats i tot allò que vulgueu que surti al proper butlletí. Només heu d'escriure un correu a butlleti@acaterm.net.

Les nostres notícies

De l'ACATERM a la SCATERM

El dijous 29 de maig, a les 16 h, va tenir lloc l'Assemblea General ordinària de l'ACATERM a la sala Pi i Sunyer de l'Institut d'Estudis Catalans, en la qual es va elegir la nova Junta Directiva.

A les 17:30 h del mateix dia es va celebrar l'Assemblea General extraordinària, en què es va ratificar l'entrada de l'ACATERM a l'IEC com a societat filial adscrita a la Secció Filològica. El canvi d'estatus ha fet aconsellable un canvi de nom de la nostra associació, que a partir d'ara es diu Societat Catalana de Terminologia (SCATERM).

En aquesta mateixa Assemblea General extraordinària es van aprovar els nous Estatuts de la SCATERM d'acord amb els Estatuts de l'IEC, i un nou Reglament de règim interior.

Altres notícies

Teresa Cabré, guardonada amb el Premi Internacional Eugen Wüster 2007

El dimarts 17 de juny de 2008 es va celebrar, a la Facultat de Traducció de la Universitat de Viena, l'acte de lliurament del Premi Internacional Eugen Wüster 2007, concedit a la Dra. M. Teresa Cabré Castellví, catedràtica de la Universitat Pompeu Fabra. L'acte va consistir en una laudatio múltiple, a càrrec dels representants de les institucions promotores del premi, i d'una conferència-agraïment sobre el passat, el present i el futur de la terminologia, a càrrec de la guardonada. Els participants van ser: el professor Dr. Gerhard Budin, per la Universitat de Viena, el Dr. Hans Marte, en representació de l'Österreichische UNESCO Kommission, i el Dr. Christian Galinsky, en representació d'Infoterm, a més de la professora Cabré. El premi rep el patrocini també de l'Österreichische Nationalbibliothek i de l'Stadt Wieselburg.

Activitat de la Junta

La nova Junta de la SCATERM es va reunir per primer cop el 16 de juny de 2008 a l'IEC. En aquesta reunió es va fer el següent repartiment de càrrecs: Jaume Martí (president), Lourdes Pascual (vicepresidenta), Francesc Galera (secretari), Josep M. Mestres (tresorer) i Marc Barracó, Àngels Egea i Sílvia Llovera (vocals). També es va fer el traspàs d'informació entre els membres de la Junta anterior i els de l'actual d'acord amb les funcions que cadascú ha de desenvolupar.

La Junta va acordar iniciar tots els tràmits necessaris per materialitzar la integració de la SCATERM com a societat filial de l'IEC (integració de la comptabilitat a la de l'Institut, reallojament del web de la SCATERM al servidor web de l'Institut, etc.). També es va acordar fer un canvi de logotip que reflecteixi el nom actual de la Societat.

Cal destacar que en el proper curs, a més de continuar amb les activitats habituals (redacció del butlletí, organització de seminaris i jornades, etc.), la Junta es proposa començar a treballar en el disseny del primer número de la revista electrònica *Terminàlia*, que ha de ser una revista de referència en l'àmbit de la terminologia, el discurs especialitzat, els recursos terminogràfics, la terminòtica i altres àmbits afins.

Tots els que estiguen interessats a participar en les tasques d'edició d'aquesta revista, podeu enviar-nos un correu a butlleti@acaterm.net.

La Junta es va reunir per segon cop el 9 de juliol de 2008 a l'IEC. Va assistir-hi Teresa Cabré en tant que delegada de la Secció Filològica. Durant el període entre la primera reunió i aquesta segona s'informa que s'han fet les gestions necessàries per a la liquidació de l'ACATERM i s'han iniciat les gestions per a la integració de la comptabilitat de la SCATERM en la de l'IEC. També s'ha fet el canvi de logotip. I s'ha fet una primera reunió entre la SCATERM i els responsables d'informàtica de l'IEC per tal d'iniciar les tasques per al reallojament del web de la SCATERM al servidor de l'IEC, que segurament es farà realitat cap a l'octubre d'enguany.

S'acorda que la propera tardor es farà una reunió monogràfica sobre la revista *Terminàlia* i s'organitzarà un seminari, sobre el qual s'informarà ben aviat.

Les cròniques

VI Jornada de l'ACATERM: Terminologia de la Gastronomia i l'Enologia

El 29 de maig de 2008 l'ACATERM va celebrar la seva sisena jornada a Barcelona, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta vegada l'acte va girar a l'entorn de la gastronomia i l'enologia, i es va dur a

terme a l'antiga cuina de l'edifici. Va constar d'una conferència sobre l'aspecte jurídic de les marques geogràfiques de garantia i d'una taula rodona sobre la terminologia del menjar i del beure.

El doctor Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica de l'IEC, va introduir la jornada donant la benvinguda a l'ACATERM com a societat filial, ja que el dia anterior el ple de l'IEC n'acabava d'aprovar formalment l'admissió. Seguidament, el doctor Jaume Pellisé, professor de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, va oferir la conferència «Denominacions d'origen, indicacions geogràfiques i altres signes vinculats al territori». Finalment va haver-hi la taula rodona «A l'entorn de la terminologia del menjar i del beure» que, un cop fetes les puntualitzacions inicials, va donar lloc a un animat col·loqui entre tots els assistents. La taula rodona tenia una composició mixta d'experts i lingüistes. Joan Maria Romaní, autor del *Diccionari del vi i del beure*, va resumir breument quins treballs lexicogràfics hi havia en català. Josep Ribas, membre de la denominació d'origen Penedès i professor de la Facultat d'Enologia de la Universitat Rovira i Virgili, va exposar els diferents orígens de la terminologia del tast i l'ús que se'n fa segons els registres comunicatius. Glòria Torra, coordinadora del Servei d'Assessorament Lingüístic de Programes de TV3, va parlar de l'assessorament lingüístic en els programes de cuina. Marta Sabater, tècnica del TERMCAT, va explicar el procés de treball amb els termes gastronòmics i les seves particularitats. Oriol Rovira, cuiner d'Els Casals —restaurant amb una estrella Michelin—, va parlar en últim lloc des del punt de vista del professional del ram.

Lluc Potrony

I Congrés Internacional de Neologia (CINEO)

Els dies 7, 8, 9 i 10 de maig es va celebrar a Barcelona el I Congrés Internacional de Neologia en les llengües romàniques, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans. L'organització va anar a càrrec de l'Observatori de Neologia de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra. En van ser presidents d'honor el Sr. Bernard Quemada, antic responsable de l'INALF (França) i el Dr. Antoni M. Badia i Margarit, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i professor emèrit de la Universitat de Barcelona, en reconeixement a l'impuls que han donat a l'estudi del lèxic i a la creació d'estructures de recerca i d'institucions que se n'ocupen.

La convocatòria va ser tot un èxit, atès que hi va haver més de 250 inscripcions de molts països de llengües romàniques, d'Europa, Amèrica i Àfrica. El programa va constar de cinc conferències plenàries, a càrrec dels professors Marcel Diki-Kidiri (CNRS Lacan), Salah Mejri (Université Paris XIII), Sara Álvarez (Universidad de la República de Uruguay), Vittorio Colletti (Accademia della Crusca) i Jean-Claude Boulanger (Université Laval), dues taules rodones, 47 comunicacions orals i 31 pòsters.

Cal destacar l'impacte social d'aquest primer esdeveniment acadèmic internacional sobre neologia, reflectit en el suport de moltes institucions i empreses per l'organització, i també en el ressò mediàtic que ha permès difondre l'activitat neològica entre el públic general. L'acte va ser inaugurat pel conseller de la Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya, Sr. Carod Rovira, i va comptar amb la presència dels representants de les tres acadèmies de la llengua de les llengües romàniques de l'Estat, la Real Academia Española, la Real Academia Galega i l'Institut d'Estudis Catalans.

Mercè Lorente

GLAT-BREST 2008

Terminologia: discurs, tecnologia i actors socials

Els dies 22, 23 i 24 de maig es va celebrar el congrés biennal del Groupe de Linguistique Appliquée des Télécommunications (GLAT) a Brest, al campus de TELECOM Bretagne, amb el títol: Terminologie: Discours, Technologie et Acteurs Sociaux. Recordem que fa dos anys es va dur a terme a Bertinoro (Itàlia). D'acord amb el programa, el GLAT-BREST 2008 es va inaugurar, el 22, amb la conferència d'Yves Gambier, de la Universitat de Turku (Finlàndia), que va versar sobre «Flux social, flux terminologique: une dynamique incontrôlable ou prévisible?». Després de la conferència inaugural, al llarg del matí es varen presentar quatre comunicacions a càrrec d'especialistes en terminologia i lexicografia de diversos països. Maryvonne Abraham, de TELECOM Bretagne (França), ens va parlar de «Le lexique et son contexte grammatical dans une écriture pictographique de la langue». Després, Margarita Correia, de l'Instituto de Linguística Teórica e Computacional (ILTEC) (Portugal), i Gladis De Barcelos, del Grupo de Estudos e Pesquisas em Terminologia (GETerm) (Brasil), ens parlaren de «Le rôle du savoir morphologique dans l'organisation de l'arbre conceptuel d'un domaine d'spécialité». A continuació, Rosa Estopà, de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) (Catalunya), ens va presentar la comunicació «Los paratérminos en la extracción automática de terminología». Va tancar aquesta primera sessió André Le Saout, de TELECOM Bretagne, amb la comunicació «L'Espagne évoque: les stéréotypes nous renvoient-ils une image réelle des cultures? Quelle est la véritable identité de l'autre?». Després de dinar es varen reprendre les intervencions amb Mercedes Eurrutia, de la Universitat d'Alacant, amb un parlament sobre «Le lexique de la marine: aspects sémantiques et morphosyntaxiques à considérer dans la pragmatique de la traduction». Miguel Ángel Candel i Inmaculada Tamarit, de la Universitat Politècnica de València, ens varen presentar la comunicació «Gestión terminológica en el ámbito de la gestión del patrimonio: la lista del patrimonio mundial». Tot seguit, Melva Márquez, de la Universitat dels Andes (Veneçuela), va dedicar els seus vint minuts a parlar-nos de l'«Estudio semántico y pragmático sobre el articulado propuesto de reforma a la Constitución de la República Bolivariana de Venezuela». Després d'una pausa cafè, Catalina Naumis i Verónica Vargas, de la Universitat Autònoma de Mèxic i del Colegio de México, respectivament, varen oferir-nos un resum del treball que duen a terme sobre «El tratamiento del lenguaje sobre el agua en México». A continuació, Melva Márquez i José Manuel Abreu, de TELECOM Bretagne, ens explicaren l'estat de la seva investigació sobre «Quelle est la situation du patient dans un système de santé donné et quels sont les besoins communicatifs? L'exemple du parcours de soins». Acabada aquesta intervenció, Alison Gourvès, de TELECOM Bretagne, i Christophe Morace, de l'ESC Brest-Bretagne, varen compartir el seu estudi sobre «Terminologie et apprentissage expérientiel en cours de management interculturel». Va acabar aquest primer dia de congrés amb Jean-Marc Delagneu, de la Universitat de Le Havre (França), amb una xerrada sobre «Approche intégrative de la terminologie et des discours spécialisés: aspects théoriques et pratiques pour l'enseignement et la recherche en langues allemandes de spécialité». El primer dia de congrés, per tant, no va poder ser més complet i, evidentment, ben interessant, amb una conferència inaugural i onze comunicacions sobre temes diversos relacionats en general amb la terminologia, des d'aspectes que afecten l'elaboració de treballs terminològics fins a l'exposició de treballs més centrats en aspectes puntuals i específics de diferents àrees temàtiques: lèxic de la marina, de la salut, del patrimoni, etc.

El 23 de maig, el segon dia del congrés, va començar amb una conferència de Loïc Depecker, de la Universitat de París III i la Société Française de Terminologie, que ens explicà el seu punt de vista sobre l'orientació de la terminologia en el pensament i la llengua: «La terminologie ou comment s'orienter dans la pensée et la langue». Gairebé tot d'una, s'encetà la tanda de comunicacions amb Montserrat Planelles, de la Universitat d'Alacant, que ens va parlar de «Lexique, publicité et tourisme». Els vint minuts següents foren per a Marina Nogué, del Centre Universitari de Sociolingüística i Documentació de la Universitat de Barcelona, amb una exposició sobre la implantació de la terminologia: «Degree of success: The evaluation the actual use of terminological innovations». Acabada aquesta exposició, Mercedes Eurrutia i diversos especialistes de la Universitat d'Alacant presentaren un treball sobre terminologia de turisme: «Macrostructure et microstructure d'un dictionnaire bilingüe espagnol-français de termes de tourisme». Per acabar la sessió del matí, Ieva Zuicena, de la Universitat de Letònia, ens va posar al dia sobre l'ús de la

terminologia letona, amb la comunicació «Terms in Explanatory Dictionaries (case of Dictionary of Current Latvian)». Després d'una pausa prudent per dinar, Glòria Fontova i Pilar Murtra, del TERMCAT i de la Direcció General de Política Lingüística, Catalunya, ens parlaren dels continguts i l'aplicació de Plats a la carta, amb la comunicació «Plats a la carta: la terminología gastronómica al alcance de todas las mesas». A continuació, Eda Heloisa Pilla, de la Universitat Federal Rio Grande do Sul, Brasil, llegí «Néologie et identité linguistique». Després, Joaquín Giráldez, de la UNED, ens va parlar de «Les rapports entre les mots: les collocations en langue juridique». I la darrera comunicació del dia, la dedicaren M. Teresa Musacchio, de la Universitat de Pàdua, i Nadine Celotti, de la Universitat de Trieste (Itàlia), a «Exploring new ways of description in the terminology of popular science between synchrony and diachrony».

I el darrer dia de congrés, el 24, ja una mica més relaxats, vàrem començar amb una exposició d'Elisa Lavagnino, de la Universitat de Gènova (Itàlia), que tractà sobre «La réduction des syntagmes terminologiques en perspective contrastive français-italien». A continuació, vint minuts més amb Ioannis Kanellos i Violeta Athea, de TELECOM Bretagne, que parlaren sobre «Le genre comme contexte: fonds de légitimation des attentes et lieux de normativités sémiotiques dans les cas du document électronique». Arribà, just després, el torn de Carmen Valero i Bianca Vitalaru, de la Universitat d'Alcalà, amb una comunicació sobre «El trabajo colaborativo y las herramientas wiki en la elaboración de un glosario trilingüe jurídico-administrativo». La penúltima intervenció fou per a Carl Storz, de TELECOM Bretagne, amb un parlament sobre manlleus anglesos i formes alternatives franceses: «Les terminologies TIC dans deux métablogs: utilisation effective des emprunts à la langue anglaise et formes alternatives françaises». Finalment, Dolores Azorín, Carmen Marimón i Isabel Santamaría tancaren el congrés amb una exposició sobre llengua, publicitat i productes farmacèutics: «Recursos léxicos y terminológicos en la publicidad de los productos farmacéuticos». Volem fer constar que l'organització fou excel·lent, tant pel que fa als continguts del congrés com a l'acolliment dels participants i la logística en general. No volem deixar de banda, tampoc, la part lúdica de les jornades. Els organitzadors ens sorprengueren amb un creuer sopar per la rada de Brest a bord d'un catamarà, a més d'una excursió en autobús pels voltants de Brest en què, tot i que va ser passada per aigua, vàrem poder gaudir d'un paisatge bretó que ens va fer ganes de tornar-hi. D'aquí a dos anys esperam poder trobar-nos un altre cop a Lisboa, pròxima seu del GLAT 2010!

Magdalena Ramon

Novetats

Publicació en línia del *Diccionari de la negociació col·lectiva* i de la *Terminologia notarial*

El TERMCAT amplia amb aquests dos títols la col·lecció Diccionaris en Línia, que aplega reculls de terminologia específica sobre temes relacionats amb l'actualitat social. La interfície utilitzada, igual com en la resta de títols d'aquesta col·lecció, permet consultar les denominacions en l'índex alfabètic de cada llengua o bé fent una cerca en el quadre de diàleg, tant a partir d'una denominació com d'un mot de la definició.

El *Diccionari de la negociació col·lectiva* recull més de 700 termes propis de processos tan rellevants com ara les relacions col·lectives entre sindicats i empreses, les condicions laborals, els convenis col·lectius, la gestió dels recursos humans o les particularitats del mercat laboral. A banda de la denominació catalana i la definició, el diccionari ofereix les equivalències en castellà, francès i anglès. L'obra conté termes com ara absentisme laboral, assetjament sexual, avaluació de riscos empresarials o subcontractació, etc.

El diccionari *Terminologia notarial*, que pretén ser una eina que faciliti la recuperació del català en aquest àmbit, és la versió en línia de la *Terminologia notarial*, elaborada l'any 2004 pel TERMCAT i els col·legis de notaris de les Balears i de Catalunya, amb el suport del Servei de Política Lingüística del Govern d'Andorra i dels col·legis abans esmentats. Aplega i defineix 344 termes, que són els d'ús més habitual a les notaries, i en presenta els equivalents en castellà. A més dels més característics del món de la notaria, també s'hi inclouen termes que provenen d'altres branques del dret estretament vinculades amb la feina diària del notari, com ara el dret civil, el dret hipotecari o el dret mercantil. (<http://www.termcat.cat/>)

El TERMCAT ofereix la descàrrega de terminologia musical i de l'àmbit de la gastronomia

El TERMCAT ofereix en línia dos nous repertoris de la col·lecció Terminologia Oberta, la *TO Instruments musicals*, que recull 292 fitxes conceptuals, amb les denominacions en català, castellà, francès i anglès, i la *TO Gastronomia (Plats a la carta)*, que recull 5.403 fitxes conceptuals, amb les denominacions en català, castellà, francès, italià, anglès i alemany. La informació d'aquest repertori procedeix de l'aplicació informàtica Plats a la carta, un recurs multilingüe i gratuït, desenvolupat i gestionat per la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració del TERMCAT, que facilita al sector de la restauració la elaboració de cartes i menús en català i permet la seva traducció al castellà, francès, anglès, italià i alemany.

Glossari acadèmic i docent de la Universitat de Barcelona

La Comissió Acadèmica del passat 30 d'abril va aprovar el *Glossari acadèmic i docent de la Universitat de Barcelona*, que pretén ser un recurs que faciliti la comunicació en el si de la UB en relació amb els temes acadèmics i docents. La necessitat d'utilitzar-lo rau en el fet que, moltes vegades, a determinats termes se'ls dona significats diversos i, a més, sovint sorgeixen o es difonen nous mots que acompanyen el procés de canvi en què es troben immerses les universitats. En la selecció dels termes (molts dels quals apareixen contextualitzats en la realitat específica de la UB) s'han prioritzat aspectes com ara la novetat, l'actualitat, la projecció futura i el fet que el mot sigui poc conegut. Podeu consultar el glossari a <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/3141>.

Diccionario de términos de percepción remota

Diccionari de terminologia de la percepció remota en castellà, anglès, portuguès i francès de la Societat Latinoamericana de Percepció Remota i Sistemes d'Informació Espacial (SELPER). <http://www.selper.org/2007/diccionario08/COMIENZO%20X.htm>.

L'ordenació de termes

S'ha publicat *L'ordenació de termes*, una guia metodològica que recull els criteris necessaris per a l'ordenació de les unitats terminològiques en els productes terminològics i lexicogràfics, elaborada pel TERMCAT i coeditada amb Eumo, l'editorial de la Universitat de Vic. (http://www.termcat.cat/notespremsa/2008/20080707_Ordenacio.pdf)

La terminologia. Un mirall del món d'Ester Franquesa

A *La terminologia. Un mirall del món* veurem com s'organitzen, construeixen i transfereixen els coneixements, com es creen nous conceptes per a tot discurs i tota forma de comunicació per generar continguts especialitzats i posicionar-se en aquest món d'avui, sense límits fronterers. Entrarem al món de la ciència i la tecnologia de la mà del llenguatge que li és propi i els textos articulats amb lèxic especialitzat. Ens acostarem al terme en la doble cara de forma i noció, als elements claus de la teoria de la terminologia, avui més propera a l'ús social de la llengua; a les modalitats de recerca, a la diversitat de productes i les metodologies per a elaborar-los, amb especial dedicació als projectes de naturalesa temàtica. Observarem el traçat propi del català en l'àmbit de la ciència, dotada d'un sistema organitzat per a l'activitat terminològica, avui prou consolidat. Científics, tècnics, docents, traductors, professionals del sector empresarial i responsables polítics saben el valor de la terminologia com a factor i recurs per a l'intercanvi d'informació i com a element que no té punt final. El món i les llengües no s'aturen.

Presentació de la versió catalana de la norma UNE-ISO 15489 d'informació i documentació

El 2 de juliol de 2008 es va presentar la versió catalana de les dues parts de la norma UNE-ISO 15489 Informació i documentació. Gestió documental. Aquesta norma ha esdevingut en pocs anys un referent internacional ineludible per a totes aquelles organitzacions, privades o públiques, que vulguin gestionar de forma acurada els seus documents autèntics, independentment del suport o format amb què han estat elaborats. Aquest estàndard està relacionat amb les famílies de normes 9000, 27000 i 14000. Més enllà de l'evident interès professional de la norma, la versió catalana és un pas més en la normalització de la llengua en els àmbits tècnics, i representa el compromís del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació per continuar l'adopció d'estàndards de l'àmbit de la gestió dels documents i de les tecnologies de la informació en català, en el marc de la col·laboració institucional que mantenen AENOR i el TERMCAT.

Agenda

XI Simposi Iberoamericà de Terminologia

El XI Simposi Iberoamericà de Terminologia (RITerm 2008): «La terminologia en el tercer mil·lenni: cap a l'adopció de bones pràctiques terminològiques» se celebrarà entre els dies 13 i 16 d'octubre de 2008 a la capital de Perú, Lima. Més informació a <http://www.riterm.net/spip.php?article431>.

TAAG: La terminologia en les aplicacions avançades de gestió (Gatineau)

Entre els dies 1 i 10 d'octubre de 2008 es durà a terme a Gatineau (Canadà), la Setmana de la Terminologia. El tema d'enguany és «la qualitat, els estàndards i la tecnologia: l'advenir de la terminologia». Més informació a http://www.uqo.ca/tamacanada2008/fr_presentation.php.

IV Jornada Científica de Realiter

El dia 6 d'octubre de 2008 es durà a terme a Gatineau (Canadà) la IV Jornada Científica Realiter, organitzada conjuntament amb la Direcció de Normalització Terminològica de l'Oficina de la Traducció

del Canadà. El tema d'aquesta jornada serà la llengua i el dret (metodologia i formació). Més informació a <http://www.realiter.net/spip.php?rubrique8>.

El web recomanat

Els Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona han ideat dos multicercadors: un de terminològic i un altre de lingüístic. Es tracta de dos motors de cerca personalitzats del Google que fan una cerca restringida a tots aquells recursos que poden resultar interessants a l'hora de fer alguna cerca relativa al català, des del punt de vista de la terminologia o des del punt de vista de la gramàtica, les convencions i l'estil.

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a acaterm@acaterm.net.